

بررسی تأثیر تحریکات حسی بر نشانه‌های محرومیت از خواب در بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه قلب

شهلا ابوالحسنی* (M.Sc)

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده پرستاری و مامایی

چکیده

سابقه و هدف: خواب یکی از نیازهای اساسی انسان است. محرومیت از خواب اثرات سوء متعددی بر جسم و روان انسان به جا می‌گذارد. با توجه به اهمیت خواب جهت بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه قلب، برآورده ساختن این نیاز اساسی با استفاده از تحریکات حسی مانند موسیقی و ماساژ ضروری می‌باشد. هدف از این مطالعه تعیین تأثیر تحریکات حسی بر نشانه‌های محرومیت از خواب در بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه قلب بیمارستان منتخب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بوده است.

مواد و روش‌ها: در پژوهشی نیمه تجربی تعداد ۹۰ بیمار به روش نمونه‌گیری آسان انتخاب و در سه گروه ۳۰ نفری ماساژ پشت، جایگزینی صدا و بدون مداخله تقسیم شدند. روش گردآوری داده‌ها مصاحبه و ابزار آن پرسش‌نامه بود. پرسش‌نامه مذکور مشتمل بر سه بخش بود. بخش اول حاوی سؤالاتی مربوط به خصوصیات فردی، بخش دوم مربوط به اضطراب موقعیتی و بخش سوم مربوط به خستگی بود. در ابتدای پژوهش با هر سه گروه مصاحبه شد و پرسش‌نامه در ابتدای پذیرش تکمیل گردید. در مورد گروه ماساژ پشت، ماساژ پشت به مدت دو روز و هر روز در دو نوبت و هر نوبت به مدت بیست دقیقه انجام گردید. در گروه جایگزینی صدا، بخش نوار به مدت دو روز و هر روز در دو نوبت و هر نوبت به مدت سی دقیقه انجام شد. در پایان ۴۸ ساعت اول پذیرش مجدداً پرسش‌نامه تکمیل گردید. اعتبار و اعتماد علمی پرسش‌نامه از طریق اعتبار محتوی و آلفای کرونباخ انجام شد. داده‌های پژوهش با روش آماری آنالیز واریانس یک‌طرفه با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش تفاوت آماری معنی‌داری را در مورد میانگین نمرات اضطراب و خستگی بعد از ۴۸ ساعت بین سه گروه نشان داد. هم‌چنین از نظر میانگین تغییرات نمرات اضطراب بدو پذیرش با بعد از ۴۸ ساعت بین سه گروه تفاوت آماری معنی‌دار مشهود بود.

نتیجه‌گیری: انجام ماساژ پشت و جایگزینی صدا جهت کاهش اضطراب و خستگی بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه قلب مؤثر می‌باشند و می‌توانند به عنوان روش‌های جایگزین به جای استفاده از درمان دارویی استفاده شوند.

واژه‌های کلیدی: تحریکات حسی، خواب، اضطراب، خستگی، بخش مراقبت ویژه قلب

مقدمه

می‌دهند [۱۸]. بسیاری از بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه، کاهش کیفیت و کمیت خواب را در ارتباط با عوامل محیطی و روحی تجربه می‌کنند [۲۱]. در حدود پنجاه و شش

خواب از ضروریات حیات است. انسان‌ها به‌طور متوسط حدود یک‌سوم از دوران حیات خود را به خواب اختصاص

* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۳۱۱-۲۶۷۲۸۰۶، شماره: ۰۳۱۱-۲۶۷۲۸۰۶، E-mail: sh_abolhassani@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۸۴/۱۱/۱۰؛ تاریخ پذیرش: ۸۴/۱۲/۱۳